

Cum citim, cum vorbim, cum scriem ... românește

Se observă, în ultima vreme, că unii dintre vestitorii Cuvântului se îndepărtează tot mai mult de folosirea limbajului biblic în predicare. În această situație, am considerat că ar fi bine să găzduim în paginile revistei un material care să îi ajute pe frații predicatori să nu se îndepărteze de folosirea limbajului biblic românesc.

În sensul acesta, i-am cerut fratelui **Teodor Pandrea**, fost profesor de limba română la I.T.P., să scrie pe această temă.

Introducere

Este posibil ca unii dintre cititorii acestor rânduri să se întrebe și să întrebe intrigați: „Ce nevoie avem noi, într-o revistă cu profil duhovnicesc, cum e «CUVÂNTUL ADEVĂRULUI», de un astfel de articol? În locul acestui text, era bine să avem un studiu consistent, pe o temă biblică de interes general, care să fie, însă, și de actualitate, sau să se fi inserat o predică rostită de un frate predicator cu multă experiență, predică ținută cu o anume ocazie, la care n-am putut participa.”

Ne grăbim să ieșim în întâmpinarea unor astfel de obiecții și să le spunem potențialilor „critici” că *au*, și, în același timp, *nu au dreptate*. Au dreptate, întrucât titlul sugerează că ceea ce urmează să scriem este un articol care (poate?) ar fi bine să fie publicat într-o revistă de specialitate (de lingvistică).

Dacă, însă, avem în vedere faptul că și **predica**, și **rugăciunea**, și **cântarea**, și **tot** ce se face în Biserică, în timpul întâlnirilor de duminică și de peste săptămână se face, în cazul nostru, în *limba română*, și, dacă cel care *predică* sau cel care *cântă*, sau cel care se *roagă* - o face într-o limbă **aproximativ românească**, există riscul să nu se facă înțeles de frații de aceeași limbă.

Nu-i suficient să alegem un text din Scriptură și să spunem ceva din acel text, ci este la fel de important, **cum vorbim** din textul respectiv pentru că dacă ascultătorii nu înțeleg ce spunem din cauza faptului că spunem încâlcit (uneori de neînțeles!)

atunci nu le este, participanților, de mare folos ascultarea predicii. Altfel spus „... *dacă trâmbița dă un sunet încurcat, cine se va pregăti de luptă?*” (1 Corinteni 14.8).

Considerații generale

Vorbirea în public într-o limbă oarecare, indiferent care ar fi aceea, presupune din partea celui care „se rostește” mai întâi de toate să stăpânească **bine** limba în care se adresează auditoriului. Aceasta, fiindcă, atunci când vorbim în fața ascultătorilor, comunicăm bine, pe înțelesul lor, numai dacă ne limpezim gândurile, emoțiile, sentimentele, trăirile noastre sufletești și dacă imprimăm acestora *claritate* în vorbire.

De asemenea, comunicarea în public impune vorbitorului *corectitudine* în exprimare; vorbirea încâlcită, dezordonată, construcția defectuoasă a frazei, articularea vicioasă a cuvântului, lipsa expresivității etc., etc. nu fac casă bună cu vorbirea în public.

Cât despre inspirația dată de Duhul Sfânt în predicare, nu ne îndoim defel că este de importanță capitală, dar întrebăm (retoric, evident) ce se întâmplă când ea (ungerea de sus) nu există?

Câteva referințe biblice referitoare la comunicare

Între darurile pe care ni le-a făcut Dumnezeu nouă oamenilor, făptura mâinilor Sale, unul dintre cele mai de preț este și darul **comunicării**. Pentru

a comunica unii cu alții și, deopotrivă, noi cu El și El cu noi, în atotînțelepciunea Sa, Dumnezeu ne-a înzestrat cu această capacitate uimitoare – *griau articulat*.

Nu-i nevoie să fii specialist în comunicare, nici în lingvistică, pentru a prețui așa cum se cuvine acest dar; se știe (prin comparație) cât de sărac este limbajul oamenilor nefericiți – al surdo-muților, care n-au această capacitate de a comunica verbal, ci doar printr-un alt limbaj, cel a semnelor! Iată de ce se cuvine ca și pentru acest har, de care ne-a făcut Dumnezeu parte nouă, celor valizi, să-I mulțumim neîncetat și să **exercităm** acest dar cu grijă sporită, pentru că limba, asemeni unei flori gingașe, delicate, trebuie cultivată, îngrijită, și nu schilodită, mutilată.

Se cunoaște îndeobște că limba ne-a fost dăruită de Dumnezeu sub două aspecte: *oral* (verbal) și *scris*.

În cele ce urmează, ne vom mărgini să facem apel la câteva versete biblice, din care rezultă voia lui Dumnezeu, cu privire la comunicare.

Că Dumnezeu este doritor să comunice cu noi ne-o dovedesc Scripturile, din care aflăm că vrea ca noi **să-I cunoaștem voia**. În Ieremia 44.4 citim: „*V-am trimis întruna pe toți slujitorii mei proroci ca să vă spună: «Nu faceți aceste urâciuni pe care le urăsc»*”.

Adresarea Lui către noi se face în multe feluri. El „**a vorbit în vechime părinților noștri prin proroci, în multe rânduri și în multe chipuri (...)** la sfârșitul acestor zile, **ne-a vorbit prin Fiul, pe care L-a pus moștenitor al tuturor lucrurilor și prin care a făcut și veacurile**” (Evrei 1.1-2).

Dumnezeu este preocupat și de **claritatea comunicării** pentru ca cei ce ascultă sau cei care citesc ce spune El în Cuvântul Său să înțeleagă cu ușurință ce li se spune, respectiv ce citesc.

Un exemplu elocvent în acest sens îl găsim în Deut. 27.2,3,4,8, unde Dumnezeu îi poruncește lui Moise: „... *să ridici niște pietre mari (...), să scrii pe pietrele acestea toate cuvintele din legea aceasta (...). După ce veți trece Iordanul, să ridicați pe muntele Ebal pietrele acestea (...). Să scrii pe aceste pietre toate cuvintele legii acesteia, săpându-le foarte deslușit (clar)*”.

Claritatea, rigoarea, exactitatea,

precizia (până la nuanțe) sunt caracteristicile stilistice fundamentale ale acestui text. Instrucțiunile pe care le poruncește Dumnezeu lui Moise fiind clare, atunci când vine vremea să le aplice, Iosua, „succesorul” lui Moise la conducerea poporului Israel, execută întocmai, fără să ezite, fără aproximări („lasă că-i bine și așa”, „oare așa sau așa a poruncit Domnul” etc.), fără cârtire și șovăire, și pentru că Domnul transmisese **clar** porunca Sa: „Iosua a zidit un altar (...) pe muntele Ebal, (...) cum este scris în cartea legii lui Moise (...) și, acolo (pe altar) Iosua a scris pe pietre o copie a legii pe care o scrisese Moise înaintea copiilor lui Israel” (Iosua 8.30,31,32).

De prisos să mai spunem că, dacă cuvintele legii nu erau scrise „foarte deslușit” (clar), atunci nici executarea poruncii săvârșite de Iosua n-ar fi fost întocmai.

Un alt exemplu, de data aceasta din Noul Testament (dintre multele pe care le-am putea da) este cel din 1 Corinteni 14.15,16,19, unde Pavel, inspirat de Dumnezeu este preocupat ca atât **vorbirea**, cât și **cântarea** să fie clare, cu înțeles, pentru ca ascultătorii să i se alăture și să învețe: „... Mă voi ruga cu duhul, dar mă voi ruga și cu mintea; voi cânta cu duhul, dar voi cânta și cu mintea. Altmînteri (...) cum va răspunde «Amin» la mulțumirile pe care le aduci tu, cel lipsit de daruri, când el nu știe (nu înțelege) ce spui? (...); voiesc mai bine să spun câteva cuvinte înțelese, ca să învăț și pe alții”.

Nu credem că cineva se îndoiește măcar o clipă de faptul că **citirea** cuvântului Scripturilor este una dintre căile prin care putem cunoaște voia lui Dumnezeu pentru noi. Mai mult, citirea sistematică a Cuvântului este o poruncă dată de Dumnezeu care i-a **poruncit** lui Iosua: „Cartea aceasta a legii să nu se depărteze de gura ta; cugetă asupra ei zi și noapte, căutând să faci tot ce este scris în ea; căci atunci vei izbândi în toate lucrările tale, și atunci vei lucra cu înțelepciune” (Iosua 1.8).

Pavel, la rândul lui, le-a cerut insistențiar destinatarilor epistolelor sale să le **citească** în biserica lor, iar mai apoi „faceți așa ca să fie **citită** și în Biserica Laodicienilor; și voi la rândul vostru să **citiți** epistola care

Fă mai mult decât să citești - reține!
Fă mai mult decât să auzi - ascultă!
Fă mai mult decât să gândești - cugetă!
Fă mai mult decât să vorbești - spune ceva!

va veni din Laodicea” (Coloseni 4.16).

Mântuitorul Însuși S-a așteptat ca oamenii din vremea Lui să **citească** Scripturile pentru a le înțelege și – de bună seamă – pentru a le împlini (vezi în acest sens textele: Matei 12.3; 19.4; 21.16; 22.31, Marcu 12.10,26 etc.). Am putea da, în acest sens, multe exemple, dar nu e cazul să insistăm, deoarece e clar că hrana duhovnicească ne-o „extragem” din Scriptură – Cuvântul lui Dumnezeu.

Un singur exemplu vom mai da, totuși, din care rezultă cât de important este felul **cum citim**. Lectura *expresivă* și *clară* a textului, *inflexiunile* vocii, *tonalitatea*, *intonația*, *poziția* corpului, a mâinilor, *mimica* feței etc. etc. contribuie la înțelegerea celor citite, de către ascultători.

În Neemia 8.1,2,4,5,6,8 ne este relatată citirea legii de către Ezra și de către tovarășii săi, timp de 7 zile, după întoarcerea din capitala babiloneană.

Rezultatele citirii **corecte** (citește expresive) au fost pe măsura așteptării lui Ezra: bărbații, femeile, copiii (atenție! chiar și copiii care erau capabili să înțeleagă) **au înțeles** ce li **s-a citit**, s-au **închinat** și s-au „veselit (bucurat) mult”, după cum poruncise Domnul în Lege. De remarcat atitudinea **respectuoasă** a ascultătorilor, față de cei care le citeau din „cartea

Legii lui Moise” și implicit față de cele citite; când Ezra „a deschis cartea înaintea întregului popor (...) tot poporul s-a sculat” (v.5).

Respectul și l-au manifestat nu numai prin faptul că s-au ridicat când a început citirea, ci și prin faptul că ascultau cu atenție sporită „ca un singur om” (v.1).

Să mai subliniem, de asemenea, că Ezra citea stând în picioare; locul de unde citea era „un scaun de lemn” (citește o platformă), pentru a fi „mai sus decât tot poporul”, pentru ca ascultătorii să-l vadă bine, să-l audă bine (v.2 și 5) și să vadă bine și cartea din care se citește. Ezra și cei treisprezece „citeau deslușit din cartea Legii lui Dumnezeu și-i arătau înțelesul, ca să-i facă să înțeleagă ce citiseră” (v.8).

De bună seamă că în urma citirii **clare**, a atmosferei de seriozitate instaurate în timpul lecturii, Ezra s-a închinat Domnului, pătruns de importanța celor citite, iar ascultătorii i-au urmat exemplul închinându-se „înaintea Domnului, cu fața la pământ” (v.6). **(va urma)**

TEODOR PANDREA

În numărul următor: „Tendințe păguboase manifestate în rostirea de la amvon”

Colegiul Biblic Est European

CBE
locul unde visul tău
este
posibil

teologie educație creștină   jurnalism instruire media

admitere 23 Iulie 2010   www.cbee.ro